

Sovittelijapäivät 2025

Tiistai 20.5. klo: 14:30-16:10

Nuorten konfliktit ja niiden selvittäminen - työpaja

Ronja Hänninen & Hanad Bulhan,

Aseman Lapset ry

1) Teoriaosuus 14:30-15:15

- Nuoruus on konfliktiherkkää aikaa – impulsiiviset nuoret joutuvat useammin hankaluuksiin
- ”Onko kiusaaminen terminä kärsinyt inflaatiota, voiko sanalle kouluväkivalta käydä samoin?” – noussut keskustelusta
- Varhainen puuttuminen estää koston kierteitä
- Turvallisuuden takaaminen ensiarvoisen tärkeä → Arvioi riskit
- On hyvä pysähtyä uuden tapauksen äärellä pohtimaan, että mitä tilanteessa selvitetään (esim. pitkään jatkunut kiusaaminen vs. molemminpuolinen konflikti) ja vaikuttaako se tapoihin/keinoihin selvittää tilannetta
- Huoltajillakin yleensä Kriisi → Tarvitsevat myös tukea sekä ohjausta

2) Ryhmäkeskustelut ja yhteinen purku 15:15-16:00

- Työpajassa jaettu osallistujat n. 6 hengen ryhmiin. Osallistujat saaneet luettavaksi katusovittelu-casen, johon tuotiin alkutilanteen lisäksi ”2 käännettä”. Osallistujien piti näiden käännteiden pohjalta miettiä, kuinka he ohjaisivat muuttuvassa sovittelutilanteessa nuoria ja sekä heidän huoltajiaan. Keskustelua rytmitetty työpajan vetäjien toimesta. Lopuksi kaikkien yhteinen purku.

Casen lähtötilanne:

Nuoret Aarni, Joonas sekä Leo ovat epäiltynä Samueliin kohdistuneesta pahoinpitelystä. Pahoinpity tapahtui koululla välitunnin aikana. Tapahtuman on nähnyt koulun välituntivalvoja. Aloitteen mukaan Samuel on kaatunut maahan pahoinpitelyn seurauksena. Epäiltyt ovat olleet tilanteen jälkeen erotettuna koulusta kolme viikkoa, mutta ovat kuitenkin kohdanneet toisensa sen jälkeen koulun käytävillä. Kaikki nuoret ovat alle 15-vuotiaita, eivätkä siten rikosoikeudellisessa vastuussa. Tapaatte kaikki nuoret huoltajineen erillistapaamisissa ennen yhteiseen pöytään menemistä. **Miten lähtisitte purkamaan tilannetta tai mitä erityishuomioita teette tapauksesta?**

Käänne 1:

Istutte katusovittelijaparisi, neljän nuoren sekä nuorten huoltajien kanssa sovittelupöytään. Olette tavanneet kaikki perheet erillistapaamisissa ja tiedätte, että nuoria jännittää. Nuoret ovat kuitenkin sanoittaneet olevansa halukkaita selvittämään tilannetta. Sovittelu aloitetaan, mutta nuoret istuvat pöydässä täysin hiljaa, katseet kohti lattiaa, kukaan ei halua puhua, tai ainakaan aloittaa. **Miten toimitte katusovittelijoina?**

Käänne 2:

Lopulta keskustelu käynnistyy ja nuoret rohkaistuvat kertomaan omia ajatuksiaan tilanteesta. Nuorten huoltajilla tuntuu kuitenkin olevan vaikeuksia antaa tilaa nuorille puolustaessaan kukin omaa lastaan. Huoltajien keskustelu muuttuu tiukkasanaiseksi väittelyksi, joka ei vie sovittelua eteenpäin. Nuoret sanoittavat huoltajien ärsyttävän heitä ja rikkovan nuorten välistä keskustelua. **Miten ohjaatte sovittelua eteenpäin?**

Nostoja yhteisestä purusta:

- ”Lasten ja nuorten kanssa asiat usein saadaan maaliin, vanhempien kanssa joskus haastavampaa”
- ”On tärkeää sietää myös hiljaisuutta”
- Voi käyttää luoviakin keinoja dialogin helpottamiseksi, esim. kirjoittaminen.
- On hyvä kerrata pelisäännöt ja antaa mahdollisuus korjata keskustelun suuntaa, mutta tarvittaessa myös antaa nuorten keskustella sovittelijoiden kanssa ilman huoltajia.
- Positiivisen palautteen tärkeys (sekä nuorille, että huoltajille) – nuorta voi muistuttaa, että hän on jo oikealla tiellä, kun on tullut sovitteluun.
- Valta-asetelmat on tärkeää selvittää ja arvioida (tälle hyvä paikka on erillistapaamiset).

3) Loppudiat + aikaa kysymyksille 16:00-16:10

- Konfliktien selvittelyyn ei ole patenttiratkaisuja – parityössä ja reflektiossa valtava voima